

FIGYELŐ

Joszip Broz Tito:

JUGOSZLÁVIA FÖLSZABADÍTÓ HARCA

Bratsztvo-Jedinsztvo kiadás

1948

A vajdasági magyar könyvkiadás ebben a hónapban egy igen jelentős történelmi művel gazdagodott. A »Bratsztvo—Jedinsztvo« könyvkiadó kiadásában megjelent Joszip Broz Tito »Jugoszlávia fölszabadító harca 1941—1945« című műve, amely összegyűjtött tanulmányainak és beszédeinek első kötetét tartalmazza.

A politikai és világ-gazdasági erők elientmondásainak kifejlődése korunk monopol-kapitalizmusa alapján az egész világot a második világ-háborúba sodorta. Az imperializmus korában a haldokló kapitalizmus alapkövein jelentkezik korunk sajátságos terméke: a fasizmus, a legreakciósabb eszmékkel, elméletekkel, politikai felfogásokkal és intézményekkel. 1929-től a világ-gazdasági válság következményei kifejeződésre jutnak mindannak a lerombolásában, ami a versailles-washingtoni rendszerből megmaradt s ebben a kiéleződött helyzetben a német nemzeti szocializmus, az olasz fasizmus és a japán militarizmus nyíltan készülődik a háborúra, a már felosztott világ felosztására. A világalonal felé vezető uton a német fasizmus egymásután leigazza a kis népeket s ilymódon anyagi bázist biztosít magának, hogy fölszámolja a haladó-szellemű világ legfőbb erejét — a Szovjet Szövetséget. Hitler örült céljainak megvalósítására előkészített tervében többek között ott szerepelt Jugoszlávia népeinek leigázása is. Így következett el hazánk véres, fasiszta megszállása.

1941 június hó 22-ike sorsdöntő fordulatot jelentett, mert háborúba lépett a szocializmus egyetlen hazája, a Szovjet Szövetség. Abban a pillanatban a leigázott népek minden hazafias érzelmű erői előtt nem csupán a sikeres és győzelmes szabadságharc nagy lehetősége nyílt meg, hanem az egyes országok Kommunista Pártjai is közvetlen feladatok előtt álltak, hogy népeik erőit a megszállók és a hazai árulók ellen mozgósítva teljesítsék kötelességüket is hogy minél jobban hozzájáruljanak az igazságos, népfölszabadító háborúhoz az antifasiszta blok győzelméért folyó harcban, amely élén a Szovjet Szövetség állott.

Tito marsal könyve, a »Jugoszlávia fölszabadító harca 1941—1945« történelmi tényeket és kordokumentumokat ad arról, hogy népeink a KPJ vezetése alatt milyen hatalmasan kivette részét az egyetemes emberi érdekekért folytatott nagy háborúban. Ez a mű arról beszél, hogy Jugoszlávia népei Tito marsal vezetésével miként tettek eleget e nagy kötelezettségüknek és milyen hatalmas áldozatot hoztak az egyetemes érdekekért a hitler-ellenes koalíció feletti győzelemért vívott harcban.

Tito elvtárs, a népfelszabadító háború kezdeményezője és szervezője s hazánk hősi népei vezetőjének tanulmányai, cikkei, beszédei, hadparancsai és nyilatkozatai a megszállás legnehezebb napjaiban íródtak és hangzottak el, történelmünk legdicsőségesebb időszakában, népi forradalmunk megindításának és megvalósításának idején.

A könyvben leközölt munkák hatalmas történelmi szerepet töltek be, ezekből tanultak, ezeken nevelkedtek s ezekből merítették öntudatukat népeink fiai.

Tito szava erők kifogyhatatlan forrása volt a négyesztendős népfelszabadító hősköteményben. Ez a könyv kincsestára a marxizmus-leninizmus zseniális alkalmazásának a mi helyzetünkre a megszállók és a belföldi árulók ellen folytatott harc föltételei között. E könyv tanulmányozása közben a magyar dolgozók fölismerik majd Pártunk szerepének hatalmas jelentőségét, Tito elvtársunk szerepének hatalmas jelentőségét: Tito, a Párt és hazánk népei megdönthetetlenül bebizonyították, hogy lehetséges a harc még a kis népek számára is még a legszörnyűbb megszállás föltételei között is. A magyar olvasók megismerkedve e könyv tartalmával megértik majd azt is, hogy nálunk, Jugoszláviában népeink harcai által került sor a forradalmi átalakulásra, a testvériség és egység alapján, a Jugoszlávia egyenjogú népei között élő barátság politikájának elvei alapján.

Tito elvtárs az 1941—45 évek között írt műveiben már 1941 augusztusában meghatározta a népfelszabadító harc alapvonalát:

»Népeink szabadságának és függetlenségének legnagyobb ellensége a német fasizmus s annak minden fasiszta csatlósa.«

Ebben a könyvben világosan kifejeződésre jut a megszállók és a belföldi árulók ellen folytatott harc kettőssége. Történelmi kordokumentumokat tartalmaz a JKP és Tito elvtárs szervezői szerepéről. Már jóval korábban, még a Jugoszlávia ellen indított támadás előtt a JKP, ahogy Tito elvtárs mondja: »Kereste, gyűjtötte és fölhívta a becsületes hazafiakat, hogy fegyverrel a kezükben védjék meg szülőföldjüket.«

»A JKP még Ausztria megszállása idején, 1938 tavaszán állandóan jelezte a veszélyt, amely népünket fenyegette és összetartásra hívta fel őket...« legjobb fiaink tömörítésére és mozgósítására, tekintet nélkül a nemzetiségi- és vallási különbségekre. Pártunk, tekintet nélkül a nemre és a politikai hovatartozandóságra, fölhívta a becsületes hazafiakat a harcra és befogadta őket a Nép-Hadsereg soraiba, amely a legnehezebb harcok idején edződött és ecélosodott meg, amíg ki nem bontakozott egy modern és hatalmas Jugoszláv Hadsereg.«

Tito elvtárs könyvében a népfelszabadító harc fejlődését kísérve büszkeség és csodálat tölt el bennünket, hogy mennyi erővel és mennyi találékonysággal tudta meghatározni a harcok fejlődésének egyes szakaszaiban a fejlődés helyes és határozott vonalát és világos távlatokkal mutatta meg egy új állam megteremtését, amelyben nem lesz többé ember ember által való kizsákmányolása, azt a hazát, amelynek érdekeit nem fogják többé kicsiben és nagyban az imperialistáknak árusítani. Tito elvtárs zseniálisan tudta alkalmazni a marxizmus-leninizmus elméletét a mi viszonyainkra.

A harcban a népi tömegek kimeríthetetlen erőire támaszkodva Tito elvtárs ezeket mondotta: »Az ellenség nem semmisített meg minket, mert a népet nem lehet megsemmisíteni.« És már a népfelszabadító harc első évfordulóján Tito elvtárs Sztalin szavait idézve ezeket mond-

ta: »A partizán háború lángja egész Jugoszláviát betölti«, mert mondja tovább Tito elvtárs »a fasiszta hódítók és a népeket leigázók ellen folytatott háború zseniális stratégiájának ezen szavai büszkeséggel töltöttek el bennünket és arra serkentenek, hogy még keményebben folytassuk nagy népfőlszabadító harcunkat, amit egy esztendeje folytatunk emberfeletti erőfeszítések árán«.

Tito elvtárs arra tanította harcosainkat, hogy »Legyünk büszkék arra, hogy a hős Vörös Hadsereg oldalán és szövetségesei oldalán harcolunk a szabadságért és népeink boldogabb jövőjéért«. Tito elvtárs állandóan és mindennap hangsúlyozta a szovjet népek heroizmusát a fasiszmus ellen folytatott harcban, 1942 október 17-ikén a Második Proletár Brigádhoz intézett beszédében Tito elvtárs ezeket mondta:

»Harcosaink szívében soha sem lankadt a hit, hogy a Szovjet Szövetség népei szétverik Hitler állítólag legyőzhetetlen hadigépezetét. A legsúlyosabb csapásokat kapta a Szovjet Szövetségben. A hős Vörös Hadsereg megsemmisítette a legjobb német hadosztályokat, Sztalingrád, ez a hős város, jól példázza azt a kitartást, amelyet egy nép adni képes, olyan nép, mint a szovjet, amely tudja, hogy mit kapott a szovjet hatalomtól a hős Bolsevik Párt és Sztalin vezetése alatt. Ez az ami még inkább megerősít bennünket hitünkben, hogy a nagy Szovjet Szövetség népeivel együtt végül győzni fogunk«.

Tito elvtárs még akkor mondta: »Mi a legnagyobb és a legkultúraltabb néptől a szovjet néptől kaptuk az elismerést, annak az elismerését, hogy harcunkkal és a harccal, amelyet még vívni fogunk, kiérdemeltük a jövő szabadságát, és kiérdemeltük azt, hogy a szovjet népek testvéreink nevezzenek«.

Ez a mű élő bizonyítéka népeink nagy szeretetének élükön Tito elvtárral a Szovjet Szövetség, annak Bolsevik Pártja és a nagy Sztalin iránt. A Vörös Hadsereg minden jelentősebb győzelmére, az Októberi Forradalom minden évfordulójára, ezekre mind a mi harcosaink, Központi Vezetőségünk és Tito elvtárs mindig emlékeztek és határozottan kifejezésre juttatták azt a szeretetet és csodálatot, amelyet a testvéri szovjet nép hősiessége iránt érzünk.

Ebben a könyvben igen jelentős helyet foglal el Jugoszlávia nemzetiségi kérdése, Jugoszlávia nem lehet többé a nemzetiségi elnyomatás és a szociális kizsákmányolás országa. 1942 decemberében Tito elvtárs ezekről így szólt: »A szó, népfőlszabadító harc — csak csupán egy szólam lenne, sőt még csalás is, ha annak az egyetemes jugoszláv értelmén túl nem lenne nemzetiségi értelme is, minden nép számára külön, azaz, ha Jugoszlávia főlszabadításán túl nem jelentené egyidejűleg a horvátok, szlovének, szerbek, makedónok, arnauták stb., főlszabadítását, ha a népfőlszabadító harcnak nem lenne meg az a tartalma, hogy valóban meghozza a szabadságot, egyenjogúságot és testvériséget Jugoszlávia minden népe számára. Ebben rejlik a népfőlszabadító harc lényege«.

Ez a könyv népeink hatalmas erőfeszítéseinek dokumentuma, amelyet Pártunk és Tito elvtárs irányítása alatt egy igazságosabb, boldogabb és jobb társadalom-politikai rendszerért fejtettek ki az új Szövetségi Jugoszláv Népköztársaság megteremtéséért folytatott harcban.

Tito marsal könyvét szeretettel fogadja minden magyar dolgozó. Olvasva e könyvet, új erőt és buzdítást meríthetünk még nagyobb győzelmek kivívására a szocialista építés frontján. Mindennap olvasott kézikönyvve lesz ez a magyar aktivistáknak is, úgy a párttagoknak mint a párton kívülieknek.

János Gábor